

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Slovenskej konsolidačnej, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Cintorínska 21, proti povinnému **V. P.**, bytom v S., zastúpenému JUDr. Radoslavom Olijášom, PhD., advokátom v Bratislave, Grösslingova 58, **pre vymoženie 1 330,84 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 11 Er 1208/2000, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 18. septembra 2012, sp. zn. 21 CoE 93/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 18. septembra 2012, sp. zn. 21 CoE 93/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok uznesením zo 16. januára 2012, č. k. 11 Er 1208/2000–107 návrh povinného na zastavenie exekúcií zo 17. marca 2009 (podľa § 57 ods. 1 písm. b/, f/ a g/ Exekučného poriadku z dôvodu premlčania práva) a z 11. februára 2010 (podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku z dôvodu namietanej aktívnej legitimácie oprávnenej) zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 18. septembra 2012, sp. zn. 21 CoE 93/2012 odvolanie povinného odmietol z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné (§ 202 ods. 2 O.s.p. v spojení s 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.). V odôvodnení poukázal na ustanovenie § 58 ods. 4 Exekučného poriadku, ktoré výslovne ustanovuje, že proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ a k/ je prípustné odvolanie. Teda odvolanie prípúšťa len proti uzneseniam o zastavení exekúcie z dôvodov uvedených pod označenými písmenami. Uznesenie o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie žiadnym takýmto rozhodnutím nie je. Žiadne ustanovenie Exekučného poriadku (v znení platnom v čase rozhodovania exekučného súdu) výslovne nezakladalo (ani v súčasnej dobe nezakladá) prípustnosť odvolania aj proti uzneseniu exekučného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie

exekúcie. Takýto výklad príslušných ustanovení Exekučného poriadku považoval odvolací súd za ústavne konformný, pretože rešpektuje účel exekučného konania, ktorým je nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí. Konštatoval, že takýto názor korešponduje s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreným v uznesení sp. zn. 6 Cdo 171/2012 (z 25. júla 2012).

Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie povinný. Navrhol, aby ho dovolací súd zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dôvodil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už niekoľkokrát a opakovane vyslovil názor, že je vždy prípustné odvolanie proti uzneseniu prvostupňového súdu, ktorý rozhoduje o zastavení exekúcie a z dôvodov podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku zamietol návrh na zastavenie exekúcie (napr. uznesenie sp. zn. 1 Cdo 308/2006, sp. zn. 3 Cdo 306/2008, sp. zn. 3 Cdo 130/2009). Uviedol, že v danej veci podal návrh na zastavenie exekúcie z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 písm. b/, f/, g/ Exekučného poriadku, čo sú všetko dôvody pre zastavenie exekúcie, pri ktorých je prípustné odvolanie podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku. Právny názor vyslovený v napadnutom uznesení zjavne popiera aj rovnosť účastníkov konania, pretože akceptuje odvolanie len v prípade, keď súd exekúciu zastaví, takže odvolanie môže podať len oprávnený. Naproti tomu, ak súd návrh na zastavenie exekúcie zamietne, tak povinný sa podľa výkladu odvolacieho súdu odvolať nemôže, a tak je pri tomto scestnom výklade zvýhodnený iba oprávnený, čo však z Exekučného poriadku nijako nevyplýva. V tomto smere je preto napadnuté uznesenie zrelé aj na napadnutie ústavnou sťažnosťou. Znenie ustanovenia § 58 ods. 4 Exekučného poriadku nepripúšťa výklad, že by sa týkalo len tých rozhodnutí podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorými bolo návrhu na zastavenie exekúcie vyhovené. Aj negatívne rozhodnutie je rozhodnutím podľa § 57 Exekučného poriadku, a preto je aj proti nemu prípustné odvolanie. Takáto je aj prax ostatných odvolacích súdov, že považujú za prípustné odvolanie proti uzneseniu podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku, ktorým sa zamietol návrh na zastavenie exekúcie.

Oprávnená a súdny exekútor sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241

O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému je prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je podľa § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného právneho významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním je v danom prípade napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania. Takéto rozhodnutie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Povinný v dovolaní, okrem iného, namietal, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a zakladajúci príпустnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, treba považovať aj odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak neboli splnené podmienky pre takéto rozhodnutia.

Ustanovenie § 57 ods. 1 Exekučného poriadku vymedzuje prípady, v ktorých exekučný súd (či už na návrh alebo aj bez návrhu) exekúciu (úplne či čiastočne) zastaví.

Účinky zastavenia exekúcie (uznesením exekučného súdu) spočívajú v tom, že sa prestanú vykonávať úkony na jej uskutočnenie.

Podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku (od účinnosti novely zákonom č. 280/1999 Z. z.) proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ a k/ je prípustné odvolanie.

Podľa dôvodovej správy uvedeným zákonom došlo len k „upresneniu“ tohto zákonného ustanovenia, ktorého pôvodné znenie odvolanie proti rozhodnutiu súdu o zastavení exekúcie nepripúšťalo („Protí rozhodnutiu súdu o zastavení exekúcie nie je prípustný riadny opravný prostriedok. Toto rozhodnutie je vykonateľné po doručení exekútorovi“).

Z obsahu spisu vyplýva, že povinný v návrhu na zastavenie exekúcie (z 18. marca 2009) uplatnil dôvody podľa § 57 ods. 1 písm. b/, f/ a g/ Exekučného poriadku. Teda dôvody obsiahnuté aj v ustanovení § 58 ods. 4 Exekučného poriadku. Exekučný (okresný) súd danosť týchto dôvodov nezistil a návrh povinného (na zastavenie exekúcie) zamietol. Odvolací súd vychádzajúci z názoru, že odvolanie je prípustné „len“ proti rozhodnutiam o zastavení exekúcie (z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ a k/ Exekučného poriadku) a rozhodnutie o zamietnutí návrhu (na zastavenie exekúcie) takýmto rozhodnutím nie je, odvolanie (podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) odmietol.

Z uvedeného vyplýva, že relevantnou otázkou, ktorú treba pre posúdenie ne/existencie procesnej vady konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. vyriešiť, je otázka prípustnosti odvolania proti rozhodnutiu exekučného súdu, ktorým návrh na zastavenie exekúcie (z dôvodov podľa § 57 ods. 1 písm. b/, f/ a g/ Exekučného poriadku) zamietol, teda exekúciu (v návrhu uvedených dôvodov) nezastavil.

Účelom exekučného konania je nútená realizácia práva vykonaná zásahom do absolútnych majetkových práv povinného, ktorá sa uskutočňuje za podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi s cieľom uspokojiť pohľadávku oprávneného, ktorá mu bola priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu.

Exekučné konanie sa môže vykonávať len na uspokojenie skutočne existujúcich práv, len za podmienok a spôsobmi, ktoré určuje zákon a iba v rozsahu, ktorý postačuje na uspokojenie oprávneného z majetku povinného. Teda exekučné právo musí chrániť záujmy nielen oprávneného, ale aj povinného pred nadmernými a neoprávnenými zásahmi vykonávanými prostriedkami núteného výkonu rozhodnutia. Zákon preto ustanovuje dôvody neprípustnosti exekúcie, ktoré majú za následok zastavenie exekúcie, t. j. upustenie od vykonávania exekúcie v dôsledku zákonom predvídaných skutočností vymedzených v ustanovení § 57 Exekučného poriadku.

Ako už bolo uvedené zhora od účinnosti novely (zákona č. 280/1999 Z. z.) možno podať odvolanie proti niektorým uzneseniam, ktorými sa rozhodlo o návrhu (alebo aj bez návrhu) na zastavenie exekúcie.

Prvoradým zmyslom takejto úpravy je vyhnúť sa situáciám, v ktorých by sa mohlo konštatovať, že došlo k neústavnosti, lebo sa exekúcia zastavila, aj keď na to neexistoval zákonom ustanovený dôvod. Predchádzajúca právna úprava umožňovala v týchto prípadoch zastaviť exekúciu a oprávnený nemal žiadnu procesnú obranu (neúplná jurisdikcia). Ale ani ochrana povinného nebola dostatočná, ak sa jeho návrh na zastavenie exekúcie zamietol a prvostupňové rozhodnutie bolo konečné, bez možnosti opravného prostriedku. O odvolaniach proti uzneseniu, ktorým sa vyhovel (nevyhovelo) návrhu na zastavenie exekúcie podľa všeobecných procesných pravidiel rozhoduje krajský súd, v obvode ktorého má sídlo exekučný súd (pozri komentár k Exekučnému poriadku 233/1995 Z. z., M. J.).

Takémuto výkladu zodpovedá aj znenie § 58 ods. 4 Exekučného poriadku, v ktorom sa výslovne uvádza, že „proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a/, b/, f/ až h/ a k/ je prípustné odvolanie“. Prípustnosť odvolania teda nie je formulovaná tak, že by sa týkala len kladných rozhodnutí, t. j. rozhodnutí, ktorými bola exekúcia (z dôvodov uvedených v označených písmenách) zastavená, a nie aj negatívnych (zamietajúcich) rozhodnutí, t. j. rozhodnutí, ktorými súd exekúciu nezastavil. Preto aj zamietajúce uznesenie je rozhodnutím podľa § 57 ods. 1 (v označených písmenách) Exekučného poriadku. Ak by zákonodarca mal na mysli prípustnosť odvolania len proti kladným rozhodnutiam, ktorými bola exekúcia zastavená, výslovne by to uviedol (zvolil by inú formuláciu) tak ako je tomu, napr. v ustanovení § 50 ods. 4 Exekučného poriadku, podľa ktorého „proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovel námietkam, je prípustné odvolanie“ alebo v ustanovení § 56 ods. 7 Exekučného poriadku, podľa ktorého „proti rozhodnutiu, ktorým bol povolený odklad exekúcie, je prípustné odvolanie“. Z ich znenia je totiž nepochybné, že odvolanie je prípustné len proti vyhovujúcim (kladným) rozhodnutiam a nie aj proti zamietajúcim (nevyhovujúcim) rozhodnutiam (pozri II. ÚS 375/2011).

Z uvedeného vyplýva záver, že vo vzťahu k prípustnosti odvolania podľa § 58 ods. 4 Exekučného poriadku je irelevantné, či odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia (z vymedzených dôvodov) zastavená alebo bol návrh na jej zastavenie (podaný z vymedzených dôvodov) zamietnutý (obdobný záver bol prijatý v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 308/2006, 3 Cdo 306/2008, 3 Cdo 130/2009 a implicitne aj v rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo 154/2011).

Treba prisvedčiť dovolateľovi, že opačný záver, t. j. záver o prípustnosti odvolania len proti rozhodnutiam, ktorými bola exekúcia zastavená (proti kladným rozhodnutiam) by zjavne popieral aj (zhora načrtnutú) rovnosť účastníkov konania zvýhodnením „len“ oprávneného možnosťou podať odvolanie (ak exekučný súd exekúciu zastaví).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu tým, že odmietol odvolanie, bola povinnému odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júla 2014

JUDr. Oľga T r n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková